

SAOPŠTENJE 33/2024

Datum objave:
13.03.2024.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Četvrti kvartal 2023.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za četvrti kvartal 2023. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

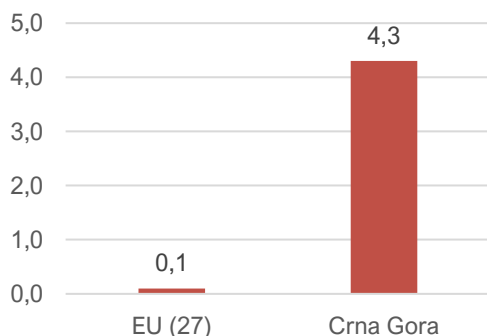
Bruto domaći proizvod Crne Gore u četvrtom kvartalu 2023. godine iznosio je 1 753,8 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 586,1 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u četvrtom kvartalu 2023. godine iznosila je 4,3%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IVQ 2023 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 753,8
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 653,6
Stopa nominalnog rasta, %	10,6
Stopa realnog rasta, %	4,3

Grafik 1. Stope realnog rasta za IVQ 2023, u %



Grafik 2. Stope realnog rasta IQ 2021 - IVQ 2023, u %

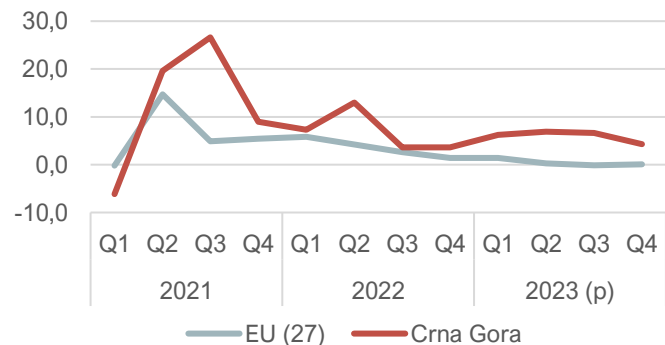


Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IVQ 2022	IVQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 553 115	1 770 243
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 234 908	1 391 491
1.2	1.2 Potrošnja države	318 207	378 752
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	345 382	352 369
3	3 Promjene u zalihama	117 650	161 502
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-430 027	-530 268
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	738 865	643 848
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 168 891	1 174 116
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 586 122	1 753 845

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

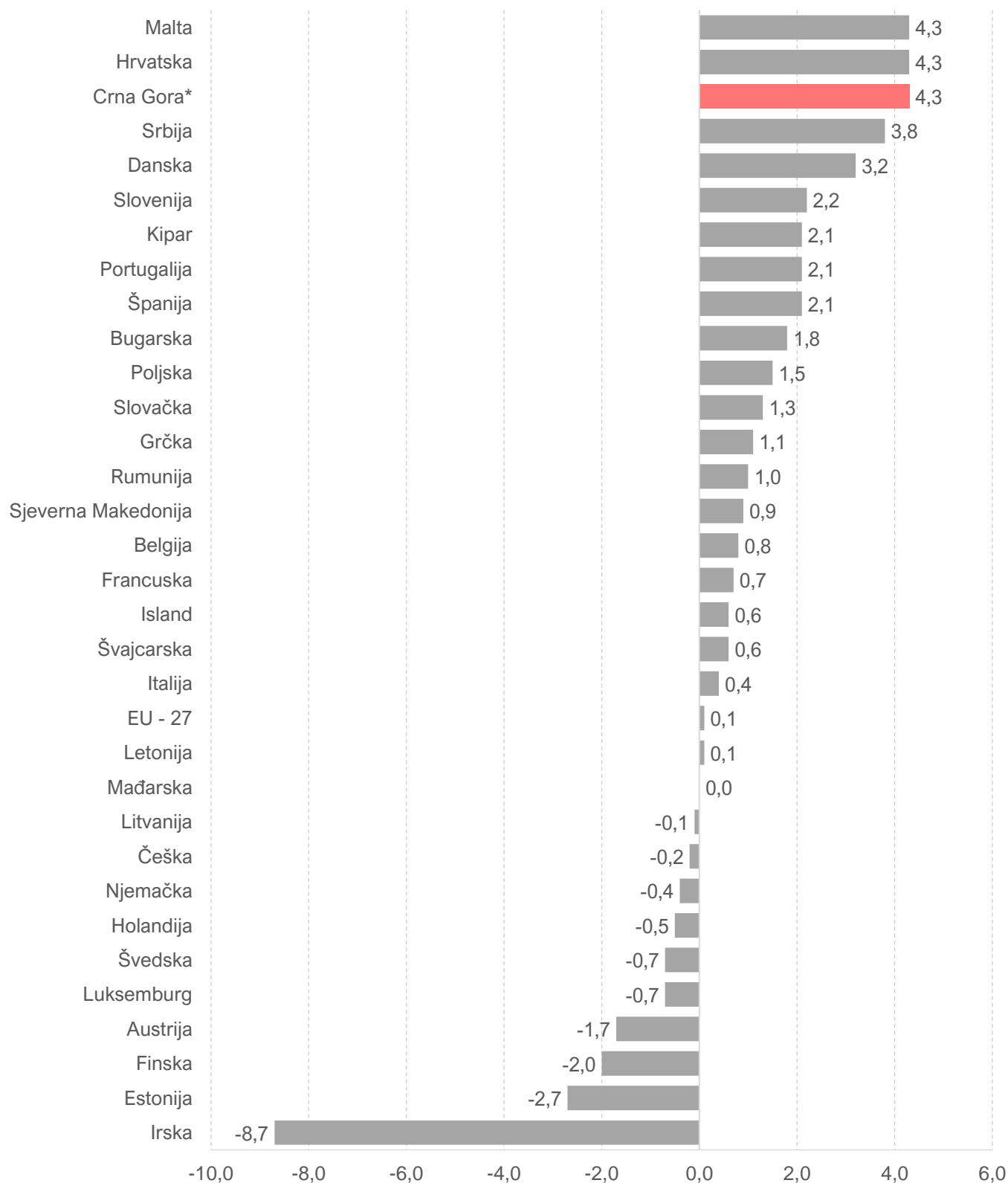
Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IVQ 2022	IVQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	97,9	100,9
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	77,9	79,3
1.2	1.2 Potrošnja države	20,1	21,6
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	21,8	20,1
3	3 Promjene u zalihama	7,4	9,2
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-27,1	-30,2
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	46,6	36,7
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	73,7	66,9
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IVQ 2022	IVQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 336 637	1 588 981
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 058 112	1 261 039
1.2	1.2 Potrošnja države	278 525	327 943
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	293 677	365 281
3	3 Promjene u zalihama	106 468	196 588
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-349 605	-497 197
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	616 858	634 023
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	966 463	1 131 220
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 387 177	1 653 654

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IVQ 2022	IVQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	96,4	96,1
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	76,3	76,3
1.2	1.2 Potrošnja države	20,1	19,8
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	21,2	22,1
3	3 Promjene u zalihama	7,7	11,9
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-25,2	-30,1
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	44,5	38,3
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	69,7	68,4
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled stopa realnog rasta BDP-a za IVQ 2023, u %

* Stopa realnog rasta izračunata je na osnovu cijena istog kvartala prethodne godine

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)